

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 17. september 2010

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Inatsisartuts efterårssamling, fredag den 17. september 2010.

Mødet er den første mødedag under Inatsisartuts efterårssamling 2010. Samlingen er planlagt til at strække sig over 19 mødedage, med sidste mødedag og afslutning den 11. november 2010.

På samlingens dagsorden er der ved samlingens begyndelse i alt 78 dagsordenspunkter. Herunder bl.a.:

- 15 lovforslag fra Naalakkersuisut. Blandt Naalakkersuisuts forslag kan nævnes forslag til finanslov for 2011, forslag til en særlig teaterlov for Grønland samt en pakke af lovforslag vedr. øgede afgifter på motorkøretøjer, automatspil, flydende brændstoffer mm. Endvidere kan nævnes forslag fra Inatsisartuts formandskab til ændrede regler om tilskud til politiske partier samt om vederlag til Inatsisartuts medlemmer.
- en række redegørelser fra landsstyret, herunder politisk-økonomisk beretning og udenrigspolitisk redegørelse.
- et beslutningsforslag fra Naalakkersuisut om at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Danmarks ratifikation af den valgfrie protokol til konventionen om sikkerhed for FN-personale samt personer knyttet til FN samt et beslutningsforslag fra Naalakkersuisut om Selvstyrets udtalelse til Lov for Grønland om visse spil.

Bortset fra åbningstalen og åbningsdebatten vedrører de øvrige dagsordenspunkter bl.a. beslutningsforslag, forespørgselsdebatter mv. og spørgsmål til Naalakkersuisut, alle rejst af Inatsisartuts medlemmer enkeltvis eller i grupper.

Under Inatsisartuts officielle hjemmeside www.inatsisartut.gl kan samtlige dagsordenspunkter samt landstingets forhandlinger vedrørende disse findes på adressen: <http://www.inatsisartut.gl/samlingerhome/oversigt-over-samlinger/samling.aspx>.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqquataa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Efter mødets åbning, konstituering i formandskab og udvalg holdt formanden for Naalakkersuisut Kuupik Kleist (IA) sin åbningstale.

Formanden for Naalakkersuisut indledte åbningstalen med at påpege, at "...vi er alle fuldt ud klar over, at vi ikke kan fortsætte som vi hidtil har gjort." Han henviste her bl.a. til en statusrapport fra Naalakkersuisuts Skatte- og velfærdskommission fra maj 2010, hvor kommissionen bl.a. udtaler at "status quo ikke er en mulighed for Grønland". Rapporten er nærmere omtalt i min indberetning for maj 2010.

Formanden for Naalakkersuisut tilkendegav uddybende, at "...sandheden er jo den, at problemerne i samfundet har rod i vores bosætningsmønster her i landet, skole- og uddannelsesforholdene, mulighederne for deltagelse på arbejdsmarkedet samt sociale forhold generelt." En voksende ulighed i samfundet er ensbetydende med en voksende grad af samfundsproblemer. Velfærdsniveauet i samfundet er steget, men til gengæld er der sideløbende sket en øget ulighed hvad angår fordeling af goder og muligheder blandt befolkningen. Naalakkersuisuts strategier og initiativer skal tilsammen bruges til at bekæmpe de store uligheder blandt landets borgere.

Formanden for Naalakkersuisut gennemgik herefter aktuelle og planlagte tiltag for vækst og udvikling i Grønland.

Det sammenfattes bl.a., at selvstyrets uddannelsesplan kører som planlagt, med stigende antal uddannelsessøgende på alle typer uddannelse samt vækst i gennemførelsesprocenten. Endvidere har folkesundhedsprogrammet *Inuuneritta* medført faldende forbrug af tobak og alkohol og generelt sundere livsførelse i befolkningen.

Naalakkersuisut vil fortsat prioritere en øget indsats for børn og unge, bl.a. på områder som vold, misbrug og forældreansvar.

I erhvervsudviklingen ønsker Naalakkersuisut at en strategi skal bygges op om udvikling i landets enkelte regioner, på basis af de specifikke vilkår og muligheder i hver enkelt region. Arbejdskraften skal uddannes og overflyttes til væksterhverv, således at der er kvalificeret grønlandsk arbejdskraft til erhverv som turisme, industri og råstofudnyttelse.

Formanden for Naalakkersuisut vurderer, at de fleste af de offentlige aktieselskaber er inde i en positiv økonomisk udvikling og dette betyder at behovet for at dække selskabernes underskud gennem tilskud fra Landskassen er faldende.

Naalakkersuisut har planer om at samle bestyrelserne og direktørerne for selskaberne inden årets udgang, for at drøfte hvordan de offentlige aktieselskaber i højere grad kan være til nytte for samfundet i den økonomiske udvikling. Han understregede, at Naalakkersuisut fuldt ud respekterer de respektive bestyrelses ansvar for drift, ansættelse og afskedigelse af respektive direktører i henhold til gældende lovgivning.

Formanden for Naalakkersuisut nævnte ved afslutningen af åbningstalen, at samarbejdet med den danske regering på de fleste områder fungerer fint og samarbejdet er baseret på gensidig respekt og tillid. ”Det er tydeligt, at man respekterer vort lands overgang til selvstyre sidste sommer, selv om røster i ny og næ fra enkelte politikere minder om standpunkter fra en svunden tid.”

Formanden for Naalakkersuisut bemærkede videre, at ”...det alligevel er en yderst vanskelig sag at forsøge at lukke for de belastende og tilbagevendende hændelser fra kolonitiden og hvad der derefter fulgte gennem årene for fortsat mange personers vedkommende. Det er glædeligt, at en række medborgere ihærdigt har holdt fast ved, at der bør iværksættes en udredning og en løsning. Naalakkersuisut har indledt et samarbejde med den danske regering, ikke mindst i sagen om at afdække hvilke overgreb, der er begået overfor grønlandske børn med henblik på at tilvejebringe et grundlag for nødvendige efterfølgende initiativer.”

Åbningstalen til Inatsisartuts efterårssamling 2010 kan i sin helhed ses på internetadressen: http://www.inatsisartut.gl/media/197246/pkt16_em2010_aabningstalen_dk.pdf

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne